

2015-06-26

KVALITETS- PROGRAM

**DETALJPLAN FÖR BOSTÄDER OCH
VERKSAMHETER SÖDER OM
FREDRIKSDALSGATAN**

Snedbild över området, sett från norr

Norconsult

Medverkande

Arbetet har genomförts på uppdrag av Göteborgs Stad,
Stadsbyggnadskontoret

Uppdragsgivare: Carolina Högvall

Arbetet har utförts av Sofia Larsson på Norconsult AB

Diarienummer: 0720/09

Uppdragsnummer Norconsult: 103 34 12

INNEHÅLL

Bakgrund	5
Syfte	5
Områdets övergripande struktur	6
Bebyggelse	7
Material och detaljer	8
Bottenvåningar	9
Förgårdsmark	10
Entréer	11
Balkonger	12
Grönska	13
Ebbe Lieberathsgatan	14
Kvartersgator och torg	15

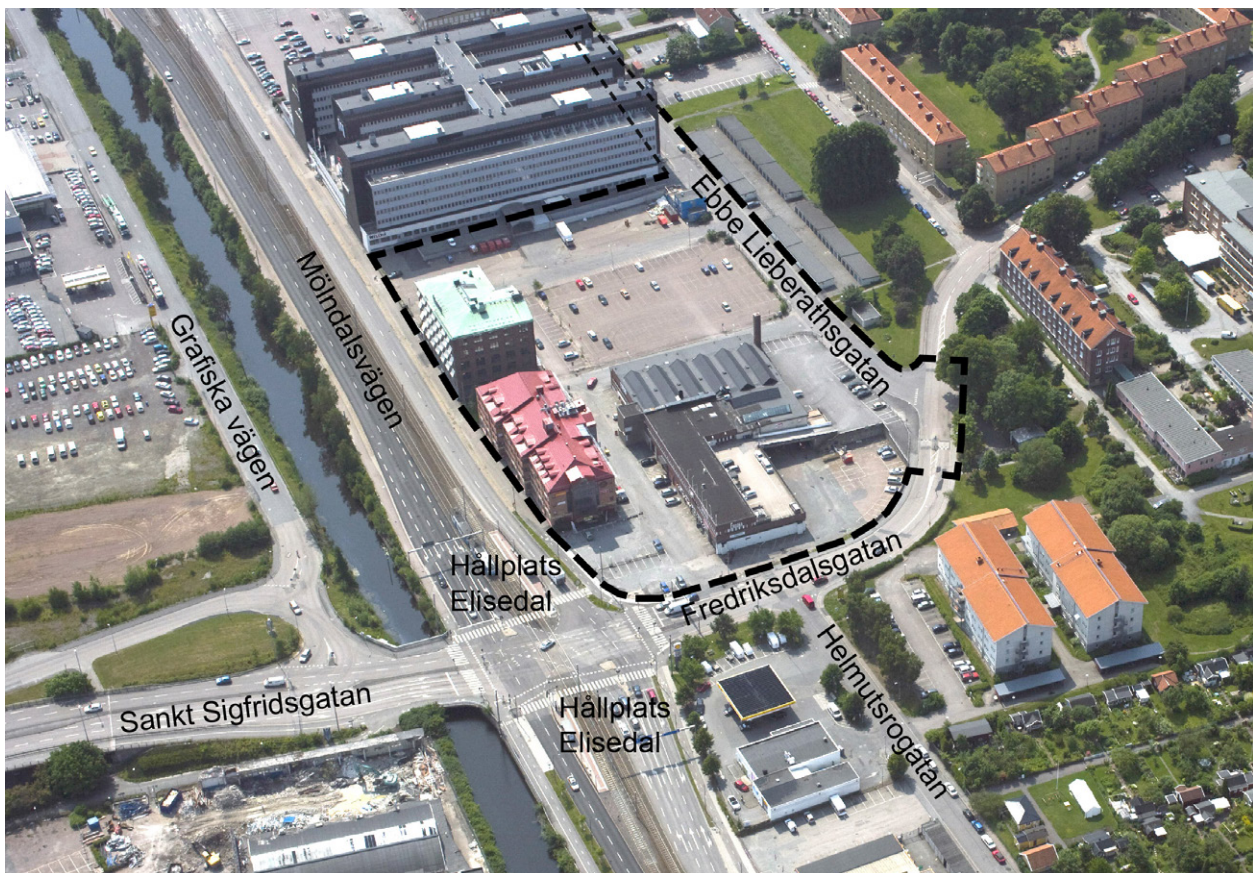

KVALITETSPROGRAM

Bakgrund

Detta kvalitetsprogram hör till den detaljplan som tas fram för området söder om Fredriksdalsgatan, längs Mölndalsvägen.

Två workshoptillfällen genomfördes på initiativ av stadsbyggnadskontoret under hösten 2014 och resultatet från dessa utgör en viktig ingång och underlag för vad kvalitetsprogrammet beskriver. Medverkade vid workshoparna gjorde förutom stadsbyggnadskontoret även representanter från fastighetskontoret, trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen Centrum, fastighetsägarna samt deras anlitade arkitekter.

Planområdet sett från norr.

Syfte

Kvalitetsprogrammet utgör ett komplement till planhandlingarna och har till syfte att lyfta fram, förtydliga och exemplifiera de intentioner som diskuterats beträffande struktur och gestaltning för området. Här summeras de slutsatser som dragits i samband med planarbetet. Kvalitetsprogrammet innehåller såväl studier av områdets karaktär idag, vad som ska tas fasta på samt vilka behov av förbättring som finns.

Innehållet i kvalitetsprogrammet ska fungera som riktlinje vid byggnation i området. Respektive avsnitt inleds med en beskrivning av nuläget och redovisar ett antal punkter att ta fasta på vid byggnation i området. Fotona illustrerar goda exempel att genomföra byggnationen på.

Områdets övergripande struktur

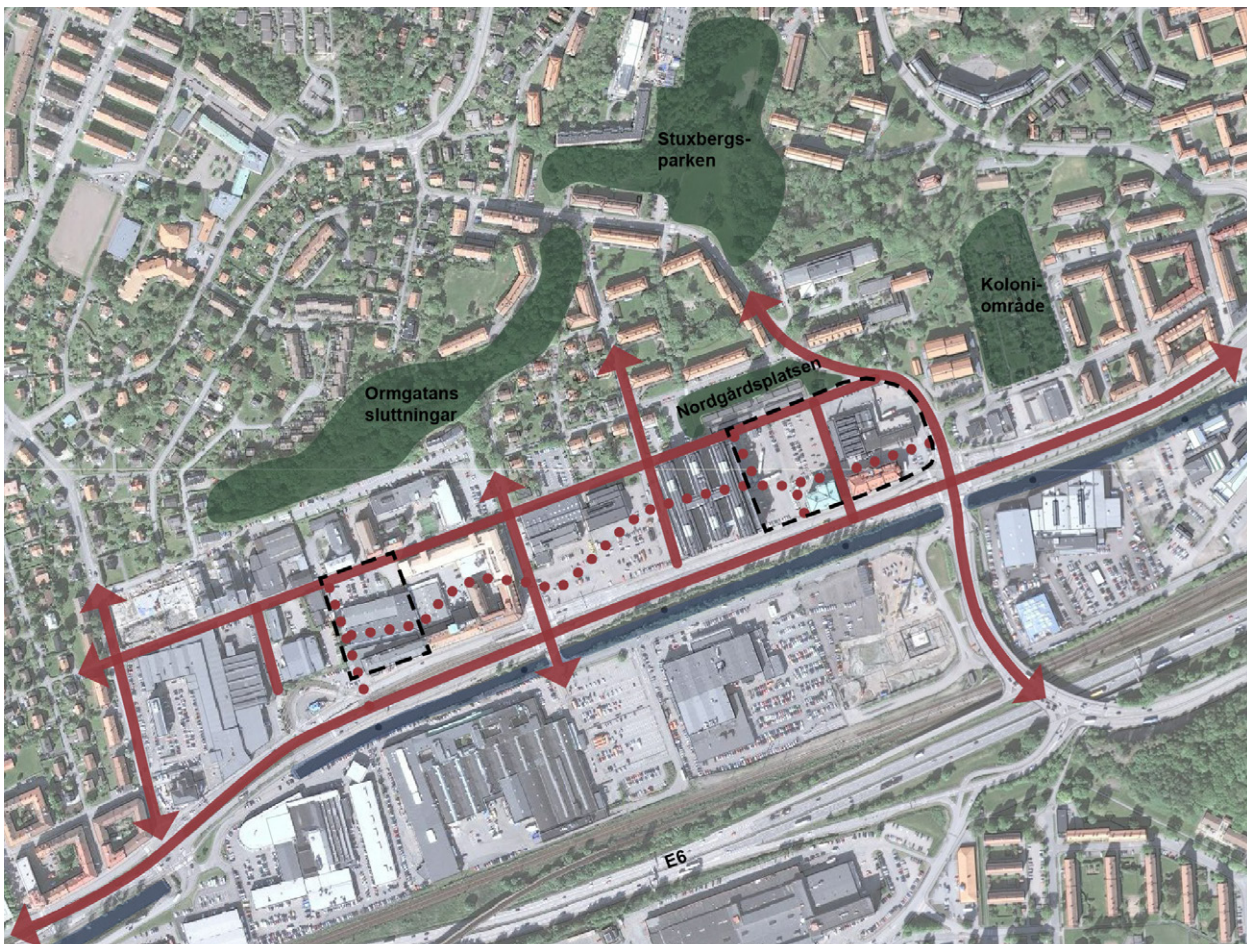
Bebyggelsen i närområdet innehåller idag stora kontraster. Kvarteret sträcker sig mellan Ebbe Lieberathsgatan och Mölndalsvägen, där dessa två gator utgör tydliga huvudstråk i nord-sydlig riktning. Utöver gatorna i sig så finns mer eller mindre utvecklade internstråk på kvartersmark parallellt med dessa.

Tvärförbindelser i öst-västlig riktning finns i form av Fredriksdalsgatan norr om planområdet där det även kopplar vidare mot bostads- och grönområden i väster samt bostads-, verksamhets- och Delsjöområdet i öster. Nordgårdsgatan i områdets mitt föreslås i planarbetet att öppnas upp i öster för att ansluta med en infart från Mölndalsvägen.

Att ta fasta på

- Bygga vidare på en tydlig kvartersstruktur och stadsmässiga gaturum med fasader längs gatan.
- Stärka de öst-västliga kopplingarna genom att underlätta för fotgängare och cyklister att ta sig mellan de två huvudstråken.
- Underlätta för det interna stråket inom kvarteren och behålla möjligheten till detta.
- Tydliggöra kopplingen för fotgängare och cyklister in i kvarteret från hållplats Elisedal.
- Tydliggöra kopplingar för fotgängare och cyklister in i området från Mölndalsvägen i öster.

Kartan nedan visar viktiga stråk och kopplingar.

Bebyggelse

Området upplevs idag som monotont, avvisande och storskaligt mot Mölndalsvägen. Kontrasten är stor när man rör sig längs Ebbe Lieberathsgatan där bebyggelsen är betydligt mer varierad i skala och utformning.

Att ta fasta på

- Bygga vidare på områdets brokighet vad gäller innehåll och utformning.
- Skapa en rumslig tydlighet genom placering av byggnader i linje med förgårdsmark mot gatan, där mindre delar av byggnaden kan byggas inom förgårdsmarken för att skapa variation i fasaden. Här kan även burspråk och balkonger finnas.
- Skapa en variation inom området beträffande höjd och fasadmaterial.
- Arbeta med vertikaliteten som ett sätt att bryta ner skalan.
- Anpassa höjden på nybyggnationen så att den möter upp höjderna på den befintliga bebyggelsen, samtidigt som den bidrar till en hög exploatering.

Material och detaljer

I området i och kring planområdet är uttrycken på den befintliga bebyggelsen varierad vad gäller fasadmaterial. Tegel är vanligt förekommande i närområdet, men material såsom plåt, stenskivor, fibercementskivor, puts, betongelement och glas förekommer också. Socklar på befintliga hus i området har ofta ett avvikande material, såsom stenskivor. Takutformningen på befintliga hus varierar och består av såväl sluttande som platta tak.

Att ta fasta på

- Utforma huvudbyggnader med fasad mot allmän plats med material som bygger vidare på områdets tradition.
- Välja fasadmaterial kopplad till områdets tradition.
- Tegel kan med fördel vara ett återkommande motiv men bör blandas med andra material för att skapa en variation.
- Utforma fasader så att monumentala intryck undviks och variation uppnås. Vertikalitet och blandning av material eller kulörer kan bidra till detta.
- Eftersträva detaljrika fasader på bottenvåningar.

Foto: Wallenstam, Göteborg.

Foto: Norconsult, Ostfildern.

Foto: Norconsult, Ostfildern.

Foto: Norconsult, Amsterdam

Bottenvåningar

Idag utgör fasadsidan mot Mölndalsvägen en plats för snabbare transport och har endast ett fåtal målpunkter och anledningar att stanna till. I området i stort finns en stor blandning av verksamheter.

Att ta fasta på

- Skapa kvarter med tydligt markerade bottenvåningar mot allmänna gator som kan tillföra gaturummet kvalitéer och innehåll. Detta kan göras genom utformning med glasade partier, avvikande material eller högre detaljeringsgrad i fasaden för att få ner skalan och skapa en intressant och trygg miljö.
- Skapa lokaler i bottenvåningarna i korsningspunkter samt möjliggöra för lokaler i stora delar av kvarteren för att kunna möta en framtida ökad efterfrågan.
- Undvika parkeringsgarage för bilar i bottenplan i fasad mot gata.

Foto: Norconsult, Tübingen.

Foto: Norconsult, Amsterdam.

Förgårdsmark

Förgårdar förekommer inte i området idag men är planlagt och kommer att skapas i den nya detaljplanen för bostäder och verksamheter söder om Falkenbergsgatan. Avsnittet hanterar förgårdar mot Ebbe Lieberathsgatan där detta ska finnas enligt plankartan för aktuellt område.

Att ta fasta på

- En förgårdsmark möjliggörs längs Ebbe Lieberathsgatan för att skapa en intressant, varierad och inbjudande gatumiljö. Förgårdsmarken ska inte privatiseras med inhägnader utan upplevas som en del av gaturummet.
- Förskjutningar i fasadliv kan med fördel finnas mot Ebbe Lieberathsgatan för att åstadkomma en variation i gaturummet.
- Förgårdsmarken kan innehålla funktioner såsom entréplats, mindre cykelparkeringar, uteserveringar och utgöra yta för fördröjning av dagvatten.
- Förgårdsmarken blir en utmärkt plats för grönska som kan bli ett värde såväl för de boende som för de som passerar förbi området.

Foto: Stadsbyggnadskontoret

Foto: Stadsbyggnadskontoret, Stockholm

Foto: Norconsult, Freiburg.

Entréer

Välkomnande och inbjudande entréer mot gatan bidrar till en trevligare och tryggare gatumiljö för allmänheten och kan bidra till fler spontana möten. Entréernas utformning är viktigt för den framtida miljön.

Att ta fasta på

- Utforma entréer så att de är tydliga och lättorienterade.
- Lokalisera bostadsentréer ut mot allmänna gator för att tillföra mer liv och rörelse.
- Möblera kring entréerna med exempelvis bänkar och cykelställ för att skapa en plats att vistas på, vilket är en fördel där många passerar.
- Skapa upplysta och gärna till viss del glasade entréer för att bidra till en trygghetskänsla och för att de ska vara lätta att se.
- Utforma entréer på ett medvetet inbjudande sätt.

Foto: Stadsbyggnadskontoret. Göteborg.

Foto: Wallenstam. Göteborg

Foto: Stadsbyggnadskontoret

Foto: Norconsult. Amsterdam.

Balkonger

Hur balkonger utformas kan påverka upplevelsen från gata och gård samt ge möjlighet till olika användning. Balkonger ska inte vara alltför överhängande för att undvika "intrång" i gaturummet och istället skapa en tydlig rumslighet längs gatan med en tydlighet mellan det privata och offentliga.

Att ta fasta på

- Skapa balkonger med måttfulla dimensioner beträffande djup och storlek mot allmänna gator.
- Med fördel bygga balkongerna som franska balkonger eller helt/delvis indragna i relation till fasaden.
- Undvika utstickande balkonger i bottenvåningen.

Foto: Norconsult. Rotterdam.

Foto: Norconsult. Amsterdam.

Foto: Wallenstam. Göteborg.

Grönska

Grönska i stadsmiljön har många positiva effekter vad gäller luftkvalitet, skuggning, trivsel och upplevt minskat buller. I en bostadsmiljö kan växtligheten ha betydelse för välbefinnande, minskad stressnivå och ökad koncentration. Varierade planteringar i kombination med närliggande naturområden kan bidra till den biologiska mångfalden.

Planterad grönska i gaturummet saknas i stort sett idag. Söder om aktuella planområden förekommer spaljéer med klångväxter längs Ebbe Lieberathsgatan.

Att ta fasta på

- Tillföra grönska i området för att lyfta kvalitén.
- Gröna tak välkomnas på såväl huvudbyggnader som komplementbyggnader.
- Grönska på fasader välkomnas som ett viktigt visuellt inslag i tät stadsmiljö.
- Använda grönskan som en möjlighet att fördröja dagvatten.

Ebbe Lieberathsgatan

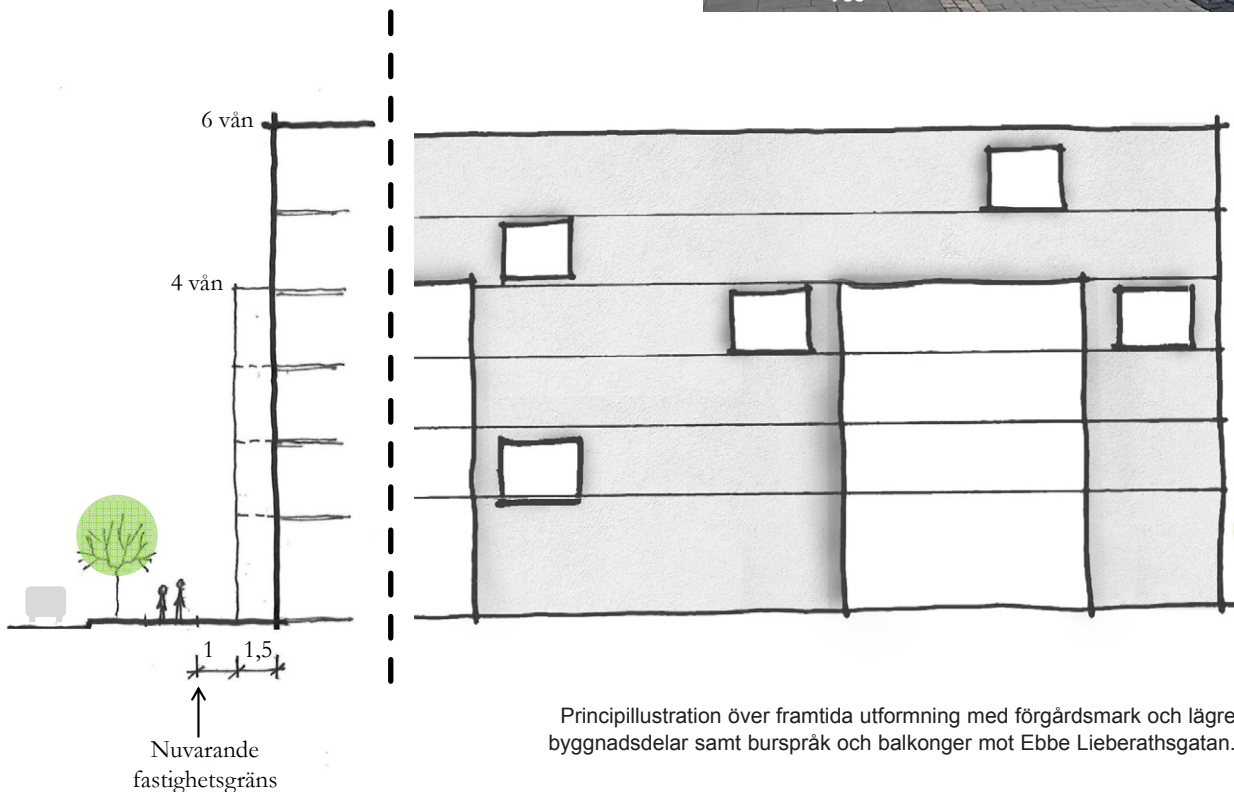
Gatan upplevs ha mycket trafik och kan kännas otrygg för gående. Det är idag ingen trafiksäker miljö för barn då gatans raka sträckning kan locka till höga hastigheter. Under dagtid rör sig många människor här till skolor, arbetsplatser, lunchrestauranger och butiker.

Att ta fasta på

- Omgestalta gatan för att skapa en bättre miljö för främst fotgängare, cyklister och barn. En lägre hastighet för biltrafik ska uppnås.
- Gröna inslag ska finnas i form av träd eller spaljéer med klängväxter för att skapa en trivsammare och vackrare utemiljö.

Foto: Stadsbyggnadskontoret. Stockholm.

Principillustration över framtida utformning med förgårdsmark och lägre byggnadsdelar samt burspråk och balkonger mot Ebbe Lieberathsgatan.

Kvartersgator och torg

Med kvartersgator avses de nya gator som möjliggörs på privat mark inom planområdet. I anslutning till dessa kan torgytor skapas såväl i norr i form av vändplats och i söder i anslutning till entré till butik och verksamhetslokaler. Gatorna utgör angöringsgator till bostäder och verksamheter inom kvarteren och blir möjliga att ta sig genom området för fotgängare och cyklister. Bilister som inte har området som mål hänvisas i första hand till kringliggande gator.

Att ta fasta på

- Skapa funktionella utemiljöer för vistelse i anslutning till verksamhetslokaler.
- Upprätthålla god sikt i korsningarna. Bottenvåning och/eller hela byggnaden kan ta upp avfasningen som är nödvändig för detta.
- Parkering kan finnas såväl inom kvartersmark längs gatorna som under gatan i form av parkeringsgarage.
- Skapa lättframkompliga och välkomnande miljöer för att ta sig till entréer och även genom området.
- Med fördel arbeta med markbeläggning, murar och möblering som rumsskapare och avdelare längs gator och på platser.

Foto: Norconsult, Göteborg

Foto: Norconsult, Drammen.

Foto: Norconsult, Drammen.

